

УДК 658.012.4:336

Грицишин Вікторія, Машлій Галина

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Hrytsyshyn Viktoriia, Mashliy Halyna

CONCEPTUAL FUNDAMENTALS OF FINANCIAL MANAGEMENT

Питання економічного розвитку України та фінансового менеджменту є й надалі одними з основних завдань економістів та фінансистів країни. Адже фінансове забезпечення підприємницької діяльності та вибір підприємством ключових методів управління призводить до збільшення доходів, покращення фінансових результатів та отримання максимальних прибутків. Однак, на жаль, є випадки, коли підприємства є обмеженими у виборі фінансових ресурсів через їх недоступність, а власні джерела доходів можуть використовуватись неефективно, що призводить до великої кількості низькорентабельних підприємств в економіці України.

Ефективне здійснення фінансового менеджменту є одним з головних факторів у відновленні чи збільшенні прибутковості підприємства та мінімізації ризику неплатоспроможності. Ключовою метою фінансового менеджменту є максимізація вигоди від вкладених фінансових ресурсів [1]. Щоб досягнути поставленої мети насамперед потрібно вирішити такі проблеми:

- По-перше, постійно підтримувати ліквідність, зокрема своєчасно виконувати поточні зобов'язання підприємства;
- По-друге, прагнути до підвищення рентабельності власного капіталу;
- По-третє, підтримувати платоспроможність підприємства в довгостроковій перспективі, виконувати зобов'язання перед інвесторами та кредиторами з довгостроковими інвестиціями.

Фінансовий менеджмент підприємства здійснюється за такими напрямками [2]:

- Визначення обсягу та джерел фінансових ресурсів, необхідних для виконання виробничої програми підприємства;
- Оптимізація фінансових витрат при реалізації виробничих цілей;
- Організація капітальних вкладень з метою технічного переоснащення виробництва;
- Розрахунки з покупцями, постачальниками, працівниками, аналіз фінансової діяльності підприємства;
- Контроль за використанням фінансових ресурсів та здійсненням заходів щодо збільшення прибутку.

Однією з важливих складових ефективної господарської діяльності є визначення оптимальної концепції управління фінансами підприємства. Базові моделі для оцінки фінансової діяльності підприємств побудовані виключно на фінансових показниках, пізніше почали використовувати збалансовану систему показників (BSC) та інші концепції і моделі.

Концепція контролінгу у фінансовому менеджменті дозволяє отримувати оперативну інформацію про поточний стан діяльності підприємства, використовуючи дані бухгалтерського обліку та управління, регулярно порівнювати планові показники з фактичними, оперативно впливати на ситуацію та реагувати при значних відхиленнях, а також формувати управлінську звітність в поточному режимі. Але недоліками цієї концепції є складність визначення ключових показників, неможливість застосування

системи контролінгу одночасно з іншими технологіями управління фінансами та застосування системи контролінгу без подальшої адаптації на підприємстві.

Концепція економічної доданої вартості (EVA) в управлінні фінансами підприємств демонструє їх здатність створювати додану вартість. Однак розрахунок недостатньо враховує вплив корпоративного управління на вартість підприємства, що ставить фінансистів перед необхідністю пошуку способів адекватного вимірювання такої залежності.

Концепція бюджетування у фінансовому менеджменті дозволяє отримати набір сценаріїв від передумов до результатів, визначити прогноз напрямів розвитку підприємства, поєднати його маркетинговий і фінансовий плани. Але недоліками при цьому є проблемні моменти формування стратегії управління бюджетом, відсутність переліку основних показників ефективності, планування за даними бухгалтерського обліку, недостатність зв'язку між процесом бюджетування та системою мотивації та контролю підрозділів і працівників.

Збалансована система показників (BSC) є універсальним інструментом для оцінки ефективності фінансового менеджменту підприємства, адже вона дозволяє швидко адаптувати підприємство до змін ринкової ситуації, розробити та реалізувати фінансову стратегію в конкретних тактичних діях, адаптувати стратегію підприємства до цілей його персоналу, забезпечити гнучку систему мотивації працівників. У концепції BSC фінансові показники об'єднані за допомогою причинно-наслідкових зв'язків з показниками ефективності та ключовими факторами, які впливають на якість фінансового управління. BSC ефективно перетворює систему визначення продуктивності в систему управління фінансами підприємства. Важливо, щоб дана система охоплювала переважно стратегічні сфери, засновані на даних, що порівнюють фактичні та заплановані показники.

Розвиток фінансового менеджменту в Україні зумовлює необхідність використання нових інструментів управління та розширення переліку методів і прийомів, які можуть бути успішно застосовані на практиці в сучасних умовах. Дані методи повинні бути націлені на збільшення обсягів власного капіталу підприємства, ефективне залучення та використання позикового капіталу, оптимізацію структури активів підприємства, зростання показників рентабельності компанії та інші. Важливим є визначити оптимальну концепцію управління фінансами підприємства. При цьому збалансована система показників (BSC) розглядається як засіб, що дозволяє розширити можливості оцінки та контролю на рівні стратегічного та оперативного управління підприємством для досягнення цілей його діяльності, забезпечення фінансової стабільності та максимізації прибутку. Ефективна реалізація завдань та концепцій фінансового менеджменту є важливим чинником зростання конкурентоспроможності національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Brazhnik L. (2018) Financial Resources of the Enterprise: Their Formation and Use. *Economy and Society*. No. 14. P. 778-783.
2. Konstantyuk, N., Vynnyk, T. (2019) Peculiarities of formation and effective use of financial resources of the enterprise under modern conditions of management. *Business Risk in Changing Dynamics of Global Village 2: monograph* / edited by Nataliia Marynenko, Pradeep Kumar, Iryna Kramar. Nysa: Publishing House of the University of Applied Sciences in Nysa. 514 p. P.211-223.